

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	------	----------	--------------	--------	--------

Σε νευρική κρίση λίγο πριν από τη δόση

Δοκιμάζεται η συνοχή της κυβέρνησης, έλλειμμα συνεννόησης των τριών εταίρων

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Σε ασκήσεις λεπτών ισορροπιών καλείται να επιδοθεί εντός και εκτός Ελλάδας ο πρωθυπουργός, Αντ. Σαμαράς το αμέσως επόμενο διάστημα, καθώς η εκταμίευση της επόμενης δόσης δεν έχει ακόμη κριθεί οριστικά λόγω των διαφωνιών μεταξύ Ευρωζώνης και Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους, ενώ το κλίμα στο εσωτερικό της κυβέρνησης είναι πλέον εξαιρετικά βαρύ μετά τα τραύματα των ψηφοφοριών στη Βουλή για τα μέτρα και τον προϋπολογισμό και το «επεισόδιο Ρουπακιώτη».

Εκ των πραγμάτων, ο σχεδιασμός του κ. Σαμαρά δεν μπορεί παρά να γίνει σε στάδια: Αμεση προτεραιότητα είναι η θετική απόφαση για την καταβολή των 44 δισεκατομμυρίων ευρώ, που θα δώσει ανάσα ζωής σε οικονομία και τράπεζες. Δεύτερο βήμα θα εί-

Αμεση προτεραιότητα του πρωθυπουργού είναι η θετική απόφαση για την καταβολή των 44 δις. ευρώ, δεύτερο βήμα ο ανασχηματισμός, ενώ σε τρίτη φάση ίσως ενεργοποιήσει το σενάριο των πρόωρων εκλογών.

ναι ο ανασχηματισμός της κυβέρνησης, ενώ ο πρωθυπουργός φέρεται να έχει δεχθεί εισγγελίες να ενεργοποιήσει –υπό προϋποθέσεις– σε τρίτη φάση το σενάριο των πρόωρων εκλογών.

Σύμφωνα με πληροφορίες, ακόμη και εάν επέλθει συμφωνία μεταξύ των δανειστών της χώρας για το χρέος στο Eurogroup της Τρίτης, η οριστική απόφαση για την εκταμίευση προς την Ελλάδα δεν πρόκειται να ληφθεί πριν από τα τέλη του μήνα: Οι ρυθμίσεις για την πρόσθετη χρηματοδότηση θα πρέπει να εγκριθούν από μια σειρά ξένα κοινοβούλια, μεταξύ των οποίων το γερμανικό. Επίσης, αμέσως μετά θα πρέπει να συνεδριάσει εκ νέου σε τακτικό σύνοδο, ή μέσω τηλεδιάσκεψης το Eurogroup.

Περιπλοκές και αστάθεια

Ετσι, εκ των πραγμάτων, συζητηση ουσίας μεταξύ των κ. Σαμαρά, Ευάγγ. Βενιζέλου και Φ. Κουβέλη για τυχόν αλλαγές στο κυβερνητικό σχήμα δεν μπορεί παρά να γίνει αμέσως μετά. Εξάλλου, κάθε ανασχηματισμός –ειδικά σε μια τρικομματική κυβέρνηση– μπορεί να δημιουργήσει περιπλοκές και όπως σημειώνει συνολικητής του πρωθυπουργού «θα ήταν μεγάλο λάθος να μεταδώσουμε πάλι στο εξωτερικό εικό-

να πολιτικής αστάθειας, όταν μάλιστα τα νέα μέτρα υπερψήφιστηκαν από μόλις 153 βουλευτές».

Πάντως, στη συζήτηση για τις αλλαγές στο κυβερνητικό σχήμα, αλλά και για τον τρόπο λειτουργίας της κυβέρνησης, οι τρεις πολιτικοί αρχηγοί προσέρχονται με διαφορετικές προσεγγίσεις. Ο κ. Σαμαράς φέρεται να επιθυμεί, εκτός από το να θεραπεύσει αποδεδειγμένες αδυναμίες σε κρίσιμα υπουργεία, να αναβαθμιστεί η παρουσία του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ στην κυβέρνηση με πολιτικά πρόσωπα. Η συγκεκριμένη εξέλιξη ευνοεί, εκ των πραγμάτων, τον σχεδιασμό του πρωθυπουργού να εμφανιστεί προς την κοινή γνώμη ως εκφραστής ενός ευρύτερου κεντροδεξιού - ευρωπαϊκού μετώπου με ορίζοντα τις επόμενες εκλογές, όποτε και εάν τελικώς πραγματοποιηθούν.

Μάλιστα, συνεργάτες του κ. Σαμαρά τονίζουν πως η επιθυμία του να κινηθεί προς το κέντρο του πολιτικού φάσματος δεν έχει αναιρεθεί, παρότι έτσι ερμηνεύθηκε η επιλογή του Μεγάρου Μαξίμου να προαναγγείλει αλλαγή του νόμου περί ιθαγένειας πριν δημοσιευθεί η απόφαση του Σ.Τ.Ε. Οι ίδιες πηγές σημειώνουν, συγκεκριμένα, πως υπάρχουν δημοσκοπήσεις από τις οποίες προκύπτει πως σύμφωνοι με την αυστηροποίηση του πλαισίου που διαμόρφωσε ο νόμος Ραγκούσι είναι ψηφοφόροι όλου του πολιτικού φάσματος πλην των δύο άκρων.

ΠΑΣΟΚ και ΔΗΜΑΡ

Αντιθέτως, ενόψει ανασχηματισμού, ο κ. Βενιζέλος φέρεται ιδιαίτερα επιφυλακτικός στην αναβαθμισμένη παρουσία του ΠΑΣΟΚ στο κυβερνητικό σχήμα. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έχει αποκλείσει το ενδεχόμενο να μετασχουν στην κυβέρνηση στελέχη με τα οποία έχει συγκρούσει για το θέμα στο πρόσφατο παρελθόν, όπως οι κ. Ανδρ. Λοβέρδος και Μιχ. Χρυσοχοϊδής. Όμως, ακόμη και η αξιοποίηση βουλευτών και στελεχών της νεότερης πολιτικής γενιάς, μεταξύ των οποίων οι κ. Γ. Μανιάντς, Φ. Σακινιδής, Εύη Χριστοφίλοπούλου και Φώφη Γεννηματά μπορεί να δημιουργήσει εσωκομματικούς ανταγωνισμούς και εντάσεις ενόψει του κρίσιμου για την ίδια την επιβίωση του κ. Βενιζέλου στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ, συνεδρίου του προσεχούς Φεβρουαρίου.

Τέλος, και ο κ. Κουβέλης δεν έχει «ανοίξει τα χαρτιά του» για τον τρόπο συμμετοχής της ΔΗΜΑΡ στην κυβέρνηση σε περίπτωση ανασχηματισμού, παρότι δέχεται ισχυρή πίεση από μερίδα βουλευτών για την εκπροσώπηση του κόμματος με πολιτικά πρόσωπα στο υπουργικό συμβούλιο, στην περίπτωση κατά την οποία συμμερινηθεί με τον κ. Σαμαρά να δρομολογηθούν αλλαγές.

Σε κάθε περίπτωση, ο κ. Βενιζέλος,

1 Ανακοίνωση των σταδίων αλλαγής του φορολογικού συστήματος

2 Δημοσιεύεται το πρόγραμμα αποπληρωμής των χρεών του Δημοσίου προμηθευτές και των επιστροφών φόρων

3 Ενίσχυση της εμποτείας εκτέλεσης του προϋπολογισμού με βέτο του υπουργείου Οικονομικών στις δαπάνες άλλων υπουργείων

4 Ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού σε δύο υπουργεία (Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Περιβάλλοντος)

5 Προσχέδιο για την απελευθέρωση επαγγελματιών που ελέγχονται από το

όπως και ο κ. Κουβέλης, αναμένεται να εστιάσουν στην επόμενη σύσκεψη των αρχηγών στον τρόπο λειτουργίας της κυβέρνησης. Η Ιπποκράτους και η Αγ. Κωνσταντίνου επιμένουν πως θα πρέπει να υπάρχει στενότερη συνεργασία και αλληλοενημέρωση των κυβερνητικών εταίρων, με την επίκληση, μάλιστα, συγκεκριμένων παραδειγμάτων. Όπως λέγεται, το ΠΑΣΟΚ και η ΔΗΜΑΡ δεν είχαν ενημερωθεί ούτε για την απόφαση περί αλλαγής του νόμου για την ιθαγένεια, ούτε για τις αποφάσεις Αρβανιτόπουλου σε σχέση με την αξιολόγηση των καθηγητών, ενώ μέχρι την Παρασκευή το πρωί ο κ. Στουρνάρας δεν τους είχε γνωστοποιήσει τις πρόνοιες της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου για τον μηχανισμό ελέγχου.

Στην ίδια σύσκεψη θα τεθεί επί τάπητος και ο τρόπος με τον οποίο στηρίζουν τα τρία κόμματα την κυβέρνηση, καθώς το ΠΑΣΟΚ διαμνύει πως δεν θα σκώψει μόνο το βάρος της ψήφισεν των επώδυνων αποφάσεων, όπως συνέβη με το «παράν» της ΔΗΜΑΡ στο πολυνομοσχέδιο που περιελάμβανε τα εργασιακά.

«Καθαρές λύσεις»

Τέλος, όπως προαναφέρθηκε, με δεδομένη την αστάθεια της κυβέρνησης συνεργασίας, στο συρτάρι του Μεγάρου Μαξίμου λέγεται πως βρίσκεται πλέον και το σενάριο των πρόωρων εκλογών την άνοιξη. Συνεργάτες του πρωθυπουργού διαβεβαιώνουν πως ο κ. Σαμαράς είναι ειλικρινής όταν τονίζει πως η παρούσα κυβέρνηση είναι «μακράς πνοής».

Όμως, εάν τα ενδοκυβερνητικά προβλήματα συνεχιστούν και το οικονομικό κλίμα βελτιωθεί μέχρι τον Μάρτιο, με την ένεση ρευστότητας που θα δώσουν τα 44 δις. των τριών δόσεων, ο κ. Σαμαράς είναι πιθανόν να προσφύγει στις κάλπες επιδιώκοντας «καθαρές λύσεις» με πρόταγμα το δίλημμα εάν της προσπάθειας για οριστική έξοδο από την κρίση θα πρέπει να ηγηθεί ο ίδιος ή ο κ. Αλ. Τσίπρας.

18 ενέργειες σε 40 ημέρες

Νοέμβριο

1 υπουργείο Προστασίας του Πολίτη (πωλητές όπλων, κατασκευαστές πυροτεχνημάτων, ιδιωτικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών ασφαλείας, υπηρεσίες σε λιμάνια και μαρίνες κ.ά.), συντηρητών και πωλητών έργων τέχνης, επαγγελματιών που υπάγονται στο υπουργείο Υγείας, καθώς και οι πωλητές πετρελαίου, οι μηχανικοί και τεχνικοί ανατινάξεων, πωλητές φυσικού αερίου.

6 Αποσύνδεση των κατώτατων ομοιών για δικηγόρους με Προεδρικό Διάταγμα

7 Υποβολή σχεδίου για την αναδιάρθρωση της ΔΕΗ που θα περιλαμβάνει αποεπένδυση σε λιγνίτες, υδροηλεκτρικά και διαχωρισμός του ΑΔΜΗΕ.

Δεκέμβριο

1 Ψήφιση της φορολογικής μεταρρύθμισης

2 Ορίζεται νέος Γενικός Γραμματέας φορολογικής διοίκησης

3 Ενίσχυση της εμποτείας της εφαρμογής του προϋπολογισμού

4 Θέσπιση αυτόματων περικοπών δαπανών (εκτός μισθών, συντάξεων, κοινωνικών επιδομάτων) σε περίπτωση αποκλίσεων

5 Ενίσχυση της ανεξαρτησίας του Ταμείου Αποκρατικοποιήσεων

6 Μηχανισμός αυτόματων περικοπών δαπανών της γενικής κυβέρνησης για την κάλυψη των υποτήρησης στα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις

7 Ολοκλήρωση της έκθεσης για τις θεσμικές αλλαγές στα υπουργεία.

Το 40ήμερο των 18 μέτρων

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Αμέσως μετά την ψήφιση των σκληρών μέτρων ο υπουργός Οικονομικών κ. Γ. Στουρνάρας επέλεξε να δηλώσει ότι τα δύσκολα έπονται. Γνωρίζει πολύ καλά ότι εκτός από τα μέτρα που έπρεπε να περάσουν για να είναι «εντάξει» η χώρα με τις υποχρεώσεις της και να εκταμιευθούν τα κεφάλαια από τον μηχανισμό στήριξης, υπάρχουν άλλες 18 προτεραιότητες από το σύνολο των 59 παρεμβάσεων που θα πρέπει να υλοποιηθούν μέσα σε 40 ημέρες.

Το προσχέδιο του νέου Μνημονίου είναι αποκαλυπτικό. Χρόνος για πανηγυρισμούς, όταν εγκριθεί η εκταμίευση της δόσης, δεν υπάρχει. Μέχρι τα τέλη του έτους θα πρέπει η κυβέρνηση να έχει προχωρήσει στις αλλαγές οι οποίες είναι σημαντικές για την ομαλή εξέλιξη των προγράμματος. Ολοκλήρωση της φορολογικής μεταρρύθμισης, δημιουργία εποπτικών μηχανισμών για τη διασφάλιση της πιστής εκτέλεσης του προϋπολογισμού, παρεμβάσεις στον χώρο της υγείας, προώθηση αποκρατικοποιήσεων, ανακεφαλαίωση του τραπεζικού συστήματος, ενίσχυση των επενδύσεων, ρυθμίσεις στην αγορά ενέργειας, είναι οι τίτλοι για την περιγραφή των μέτρων που θα πρέπει να υιοθετηθούν στις επόμενες 40 ημέρες.

«Η κυβέρνηση δουλεύει» αναφέρει κυβερνητικός παράγοντας, θέλοντας να δει διπλό μήνυμα. Προς το εξωτερικό, όπου η αξιοπιστία της Ελλάδας δεν έχει αποκατασταθεί πλήρως. Και προς το εσωτερικό, όπου υπάρχουν ενδοκυβερνητικοί τριγυνοί. Η στάση του πρωθυπουργού κ. Αντ. Σαμαρά, αλλά και οι ιοκυρές συμμαχίες που έχει διαμορφώσει ο κ. Στουρνάρας στο πλαίσιο του Eurogroup με χώρες όπως η Γαλλία, η Ισπανία, η

Πορτογαλία, έχουν διαμορφώσει ένα θετικό κλίμα για την Ελλάδα τις τελευταίες ημέρες.

Ωστόσο, η ιστορία έχει δείξει ότι όσο δύσκολα μπορεί να κερδίσει η Ελλάδα έναν καλό λόγο ή μία στήριξη τόσο εύκολα μπορεί να βρεθεί και πάλι σε θέση απολογουμένου έναντι των δανειστών της. Για να μη συμβεί ξανά αυτό, θα πρέπει από την πρώτη στιγμή η κυβέρνηση να δείξει ότι εφαρμόζει το νέο Μνημόνιο.

Πρώτο βήμα είναι η προώθηση

Αύριο αναμένεται από τον κ. Στουρνάρα το πρώτο βήμα, με τη ρύθμιση της δημοσιονομικής εποπτείας στην εκτέλεση του προϋπολογισμού.

πράξης νομοθετικού περιεχομένου με την οποία θα ρυθμίζονται τα θέματα της δημοσιονομικής εποπτείας για την αποφυγή αστοχιών στην εκτέλεση του προϋπολογισμού. Η πράξη αυτή αναμένεται αύριο, καθώς ο κ. Στουρνάρας θέλει στη συνεδρίαση του Eurogroup της Τρίτης να μην υπάρχει ούτε ένα μέτρο που να εκκρεμεί και να καθυστερεί τη λήψη αποφάσεων.

Το νέο φορολογικό

Επείτα ακολουθεί η ολοκλήρωση του νέου φορολογικού καθεστώτος. Κάτι που θα έπρεπε να είχε γίνει από το καλοκαίρι του 2011. Μέσα στην εβδομάδα αναμένεται να δοθεί προς δημόσια διαβούλευση, ενώ το αργότερο μέσα στον Δεκέμβριο θα πρέπει να έχει εγκριθεί το νέο φορολογικό σύστημα και να έχει οριστεί ο γενικός γραμματέας φορολογικής δι-

οίκησης που θα έχει Σετή Θητεία.

Παράλληλα, το οικονομικό επιτελείο καλείται εντός του μήνα να έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα, βάσει του οποίου θα γίνει η αποπληρωμή των χρεών του Δημοσίου προς τους προμηθευτές του, αλλά και η επιστροφή των φόρων που οφείλει το κράτος. Θεωρητικά μέσα στον Δεκέμβριο θα πρέπει να ξεκινήσει να πληρώνει τις οφειλές του το Δημόσιο, δεδομένου ότι θα έχει εκταμιευθεί και η δόση. Μάλιστα, ο σχεδιασμός είναι φέτος να διατεθούν 3,5 δις. ευρώ στην αγορά, αλλά πλέον είναι μάλλον απίθανο να συμβεί κάτι τέτοιο. Ωστόσο, εάν καταρτιστεί το πρόγραμμα εξόφλησης, θα μπορούσε να επιτευχθεί ο στόχος αυτός στις αρχές του 2013.

Κάτι που έχει περάσει στα «ψιλά γράμματα», αλλά έχει πολύ μεγάλη σημασία είναι ότι μέσα στον Νοέμβριο θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί σχέδια διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού δύο υπουργείων. Επίσης, μέσα στον Δεκέμβριο θα πρέπει να είναι έτοιμη και η έκθεση για την αναδιάρθρωση όλων των θεσμικών δομών των υπουργείων. Πρόκειται για μια δουλειά που θα αποτελέσει τη βάση για να μειωθεί με δίκαιο τρόπο ο δημόσιος τομέας και να γίνει αποτελεσματικότερος.

Στο προσκήνιο θα βρεθεί και πάλι το θέμα της απελευθέρωσης επαγγελματιών ή υπηρεσιών, με την κυβέρνηση να δεσμεύεται -σύμφωνα με το προσχέδιο του νέου Μνημονίου- ότι θα φέρει σχέδιο μέσα στον Δεκέμβριο για την άρση των περιορισμών που υπάρχουν σε 30 επαγγέλματα. Μάλιστα, εντός του Νοεμβρίου βάσει του Μνημονίου η κυβέρνηση θα πρέπει να προχωρήσει και στις αλλαγές για τους δικηγόρους που δεν περιέλαβε στο πολυνομοσχέδιο, αλλά αποτελούν μνημονιακές υποχρεώσεις.

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Πλσιάζουμε στο μεταίχμιο της μακράς προσπάθειας. Ο δρόμος που έχει διανυθεί από τότε που ξέσπασε η μεγάλη κρίση ήταν μακρύς. Μεταξύ φθινοπώρου 2008 και χειμώνα 2012, δηλαδή σε τέσσερα χρόνια, η χώρα υπέστη συγκλονιστικές αλλαγές. Παρά τις σφοδρές αντιδράσεις, κατά κανόνα δικαιολογημένες, κάποτε κατευθυνόμενες από θεμελιώμενα οικονομικά συμφέροντα, το έθνος κρατήθηκε όρθιο.

Οι επόμενοι μήνες θα κρίνουν αν οι κόποι δεν πήγαν χαμένοι. Η κόπωση της προσπάθειας μπορεί εύκολα να οδηγήσει σε εγκατάλειψη του ευρωζωνικού σκάφους. Η κυβέρνηση πρέπει να δείξει το φως στην έξοδο από το τούνελ της κρίσης. Πάντως, για να φτάσουμε ως εδώ, χρειάστηκε να σκάσουν πολλές φούσκες.

Πρώτη και χειρότερη, η φούσκα των κρατικών δαπανών. Το 2008, το κράτος δαπανούσε το 51% του εγχώριου προϊόντος, ενώ τα έσοδά τους ήταν μόλις

το 41%. Με παρόμοιο άνοιγμα, δεν υπήρχε περίπτωση να προστατεύσει την οικονομία και τους πολίτες, αφήνοντας το κρατικό έλλειμμα να συνητρήσει το διαθέσιμο εισόδημα. Πράγματι, το επόμενο έτος, οι δαπάνες έφτασαν στο απίθανο 54% του ΑΕΠ, τα έσοδα μειώθηκαν στο 38%, το έλλειμμα πήγε στις 16 εκατοστιαίες μονάδες, όπου ήταν τα χρόνια της δραχμικής ασυδοσίας.

Δεύτερη μεγάλη φούσκα τα ακίνητα. Οι τιμές τους είχαν φτάσει το 2006 σε επίπεδα αταίριαστα με τις παραγωγικές ικανότητες της οικονομίας. Ούτε το δηλούμενο ούτε το πραγματικό εισόδημα, ακόμη και φουσκωμένα από τον πληθωρισμό όπως ήταν, είχαν τη δύναμη να σκώσουν παρόμοιο κόστος απόκτησης οικογενειακής στέγης. Ακόμη και με τα χαμηλά επιτόκια που εξασφάλισε το κοινό νόμιμο, ακινήτα άνω των 200.000 ευρώ μπορούσαν να αποκτηθούν μόνον επειδή οι τράπεζες ήταν διαθέσιμες να πιστώσουν ότι η φούσκα των πλαστών εισοδημάτων θα διατηρηθεί για πάντα.

Τρίτη φούσκα, ο οικογενειακός δανει-

Οι πέντε φούσκες που έσκασαν, χωρίς όμως να καταρρεύσει ούτε η χώρα ούτε η Ευρωζώνη, και οι σκοτεινές μέρες των επόμενων τριών έως πέντε μηνών.

σμός. Απροετοίμαστα νοικοκυριά χρεώθηκαν με ετήσιες δόσεις δανείων που, για τους μισθωτούς, ξεπερνούσαν το ήμισυ του πληθύνμενου εισοδήματος. Για τους ελεύθερους επαγγελματίες, οι αυστηρές αναλογίες που απαιτεί η χρηστή τραπεζική δουλειά είχαν εξαφανιστεί. Βεβαίως γνωρίζαν οι τράπεζες το ύψος των κρυφών εισοδημάτων των πελατών τους. Δεν ζήτησαν όμως εγγύηση μετρητών. Αρκήσθηκαν στην παραδοσιακή υποθήκη ακινήτων. Όταν έσκασε η φούσκα των ακινήτων, όταν εξαφανίσθηκε η ρευστότητα που επέτρεπε την αναخر-

ματοδότηση παλαιότερων υποχρεώσεων, έσκασαν και τα δάνεια.

Τέταρτη φούσκα, ο κρατικός δανεισμός. Οι παύκοι ξόδευαν χωρίς καμία συστολή, υποθηκεύοντας τα μελλοντικά εισοδήματα των πολιτών. Όταν η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση στέρνησε τη ρευστότητα από τις αγορές κεφαλαίου και, ταυτοχρόνως, διέδωσε την κρίση φερεγγυότητας, το ελληνικό κράτος έχασε τα πάντα.

Πέμπτη φούσκα, μικρότερων ευτυχώς διαστάσεων, ο επιχειρηματικός δανεισμός. Οι απαιτήσεις των τραπεζών, για πάρα πολλές επιχειρήσεις ξεπερνούσαν την περιουσία τους, αφού οι ιδιοκτήτες τις ξάφρισαν για να εξυπηρετήσουν τον προσωπικό τους πλουτισμό.

Η μεγάλη διόρθωση

Αν κανείς δεν τις εξέλιξε κάνοντας ψυχρούς υπολογισμούς, θα διαπιστώσει ότι η Ελλάδα πέτυχε, στη διάρκεια αυτών των τεσσάρων ετών, μια τεράστια προσαρμογή. Για να συμβεί αυτό έπρεπε να ξεφουσκώσουν η μία μετά την άλλη και οι πέντε φούσκες, χωρίς

να καταρρεύσει αναλόγως η χώρα και η Ευρωζώνη.

Πράγματι, η φούσκα των κρατικών δαπανών θα έχει τεθεί υπό έλεγχο, καθώς η διαφορά τους με τα δημόσια έσοδα θα μπδενιστεί κατά την εκτέλεση του ήδη εγκεκριμένου προϋπολογισμού για το 2013. Το τελικό αποτέλεσμα εξαρτάται βεβαίως από την αυστηρή εφαρμογή του πολυνόμου που ψήφισε η κυβέρνηση Σαμαρά.

Η εξυπρέτηση των κρατικών δανείων θα τεθεί επίσης υπό έλεγχο. Η ζημία των ιδιωτών, με το «κούρεμα» των ομολόγων, που ενορχήστρωσε ο Λ. Παπαδήμος τον περασμένο Μάρτιο, εξασφάλισε την ανάσα που χρειαζόταν το σύστημα προκειμένου να προχωρήσει στο επόμενο βήμα. Χρειάζεται τώρα να ολοκληρώσουν οι Ευρωπαίοι τις αναμενόμενες γενναίες όσσο και απαραίτητες αποφάσεις τους.

Ακίνητα και κινητές αξίες ολοκληρώνουν την προσγείωσή τους σε επίπεδα που θα επιτρέψουν τον επανυπολογισμό θετικών αποδόσεων. Η προσαρμογή αυτή γίνεται με πλήρη έ-

λεγο του πληθωρισμού (η Ελλάδα είχε τον χαμηλότερο πληθωρισμό -0,9% τον Οκτώβριο- σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση).

Η ανακατασκευή των τραπεζών επιτρέπει τον κατάλληλο χειρισμό της διπλής φούσκας των ιδιωτικών δανείων. Κυβέρνηση και κόμματα διαπραγματεύονται με μεγαλύτερο ρεαλισμό ένα νέο πλαίσιο ρύθμισης οικογενειακών χρεών. Το συμβόλαιο που δένει τις τράπεζες με τους φορολογουμένους -μετόχους θα επιτρέψει τον έλεγχο των θαλασσοδανείων προς ορισμένες επιχειρήσεις και την εισαγωγή νέων πιστώσεων στην ανασυγκρότηση των επιχειρήσεων.

Όλα αυτά όμως δεν θα φανούν καθόλου σημαντικά στους πολίτες, οι οποίοι, στους επόμενους τρεις έως και πέντε μήνες, θα βρεθούν αντιμέτωποι με τις πιο σκοτεινές μέρες αυτής της μεγάλης κρίσης. Σε αυτό το μεταίχμιο, μόνον η αταλάντευτη και εμφανής αλληλεγγύη της Ευρωζώνης μπορεί να στήριξει τους ταλαιπωρημένους κατοίκους αυτής της χώρας.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	------	----------	--------------	--------	--------

Αναζητώντας τη χρυσή τομή για Ελλάδα

Η μάχη στο παρασκήνιο –εν όψει Eurogroup– μεταξύ των κρατών της Ευρωζώνης, των ευρωπαϊκών οργάνων και του ΔΝΤ

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Μέχρι την τελευταία στιγμή θα συνεχιστούν οι πυρετώδεις διαβουλεύσεις μεταξύ των κρατών της Ευρωζώνης, των ευρωπαϊκών οργάνων και του ΔΝΤ, ώστε να αποφασιστεί «μια κάποια λύσις» στο ελληνικό ζήτημα στη συνεδρίαση του Eurogroup την ερχόμενη Τρίτη. Μολονότι οι εκκρεμότητες τόσο για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού όσο και για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του ελληνικού προγράμματος, μέσω της ελάφυνσης του δημόσιου χρέους, ήταν έως χθες πολλές, ορισμένα δεδομένα είναι γνωστά και δεν αναμένεται –εκτός απροόπτου φυσικά– να αλλάξουν:

Πρώτον, η εντύπωση ότι η ελληνική κυβέρνηση ανταποκρίθηκε στις υποχρεώσεις της και πλέον είναι η σειρά των δανειστών να δράσουν έχει εμπεδωθεί πλήρως τόσο στις Βρυξέλλες όσο και στην Ουάσιγκτον. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος διακοπής της χρηματοδότησης και «έξωσης» από το ευρώ, ο οποίος έως και πριν από μερικές εβδομάδες ήταν απολύτως υπαρκτός, πλέον έχει μπεντιστεί, τουλάχιστον στην παρούσα φάση. Επιπλέον,

η Ελλάδα εξασφάλισε και επισήμως από το Eurogroup της περασμένης Δευτέρας την επιμήκυνση στο χρονοδιάγραμμα προσαρμογής, κάτι που αποτελούσε βασικό σημείο της προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ των τριών κομμάτων της συγκυβέρνησης (όπως άλλωστε και η «διασφάλιση της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας»).

Τρίτον, το πιθανότερο σενάριο είναι ότι η Ελλάδα θα πετύχει παραχωρήσεις σε πολλά μέτωπα, όπως για παράδειγμα η περαιτέρω μείωση -ή ακόμη και «μπεντισμός»- των επιτοκίων στα διακρατικά δάνεια που έχει λάβει, η μετακύλιση των ωριμάνσεων των ελληνικών ομολόγων, η -μερική έστω- παραιτήση της ΕΚΤ και των κεντρικών τραπεζών της Ευρωζώνης από τα κέρδη τους στο χαρτοφυλάκιο των ελληνικών ομολόγων που κατέχουν και πιθανώς άλλες παρεμβάσεις, οι οποίες δεν έχουν γίνει ακόμη γνωστές. Επίσης, η συναίνεση που διαμορφώνεται εσχάτως στις Βρυξέλλες είναι ότι όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στον υπόλοιπο ευρωπαϊκό Νότο το «γκάζι» της δημοσιονομικής προσαρμογής θα χαλαρώσει ελαφρώς από εδώ και στο εξής, καθώς υπάρχει πλήρης συναίσθηση της εξάντλησης των α-

ντοκών των κοινωνιών. Ως εκ τούτου, φαίνεται να προωθείται το λεγόμενο σύστημα «α-κορντεόν», όπου όταν ένα πρόγραμμα εφαρμόζεται η πίεση θα χαλαρώνει. Ωστόσο, το μεγάλο στοιχείμα, σύμφωνα με κύκλους της Κομισιόν, είναι να μην περάσει το μήνυμα ότι «το πρόγραμμα σχετικοποιείται», γιατί στην περίπτωση αυτή φοβούνται ότι οι ελληνικές αρχές δεν θα υλοποιήσουν καμία από τις δεσμεύσεις τους. Εξ ου και «έμπτον» ειδικά για την Ελλάδα, η έμφαση θα περάσει πλέον στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων. Το αντάλλαγμα για τις διευκολύνσεις που θα λάβει η χώρα μας είναι ότι θα ενισχυθούν οι μηχανισμοί ελέγχου, μέσω της «αναβάθμισης» του ειδικού λογαριασμού όπου θα κατατίθενται τα χρήματα των δόσεων, της Task Force και όποιοι άλλοι πρό-

Μετά την εκταμίευση της δόσης η έμφαση θα δοθεί πλέον στην εφαρμογή των συμφωνηθέντων, ενώ θα ενισχυθούν και οι μηχανισμοί ελέγχου.

Μέρκελ - Λαγκάρντ. Δύο διαφορετικοί κόσμοι για το ελληνικό πρόβλημα. Η Γερμανία δεν συζητεί την περίπτωση «κούρεματος», ενώ η επικεφαλής του ΔΝΤ το θεωρεί απαραίτητο.

Ετήσιο όφελος 7 δισεκατομμυρίων

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

«Τα ποσά που είχε υπολογίσει το ΔΝΤ τον περασμένο Μάρτιο ότι θα καταβάλει η Ελλάδα ως τόκο για τα δανεία της πρέπει να μειωθούν σημαντικά», τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο διευθυντής Ευρώπης του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου (IIF), Τζεφ Αντερσον, ο οποίος προσθέτει ότι το νέο τοπίο των επιτοκίων πρέπει «εν μέρει να αντικατοπτρίζει τη μείωση των αποδόσεων στις ευρωπαϊκές χώρες με αξιολόγηση AAA, όπως και τη χρήση υποχώρηση που καταγράφκε στα βραχυπρόθεσμα επιτόκια μετά τις ανακοινώσεις της ΕΚΤ τον Ιούλιο και τις πιο συγκεκριμένες εξαγγελίες της τον Σεπτέμβριο».

Σημειώνει, δε, ότι «εάν μεταφερθούν στην Ελλάδα τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα κέρδη από τη μείωση των επιτοκίων στα δάνεια που έχουν δώσει οι χώρες της Ευρωζώνης, θα αντισταθμιστεί το μεγαλύτερο μέρος των συνεπειών από τα μικρότερα πρωτογενή πλεονάσματα και τα κενά στα έσοδα από τις ιδιωτικοποιήσεις».

Ο κ. Αντερσον, οι αναλύσεις του οποίου για τις εξελίξεις στη Γηραιά Ηπειρο αποτελούν βασικό εργαλείο χάραξης πολιτικής για τις μεγάλτε-

Ο Τζεφ Αντερσον αναλύει στην «Κ» το κέρδος από τη μείωση των επιτοκίων για την Ελλάδα.

ρες τράπεζες του κόσμου. Πρώτα πως «εάν αθροίσουμε όλες τις μειώσεις επιτοκίων καταλήγουμε σε ένα ετήσιο όφελος που ξεπερνά τα 7 δισ. τον χρόνο ή περίπου 3,5% του ΑΕΠ». Αν και μια πιο ισχυρή ανάκαμψη νωρίτερα στην Ευρώπη θα μεταφραστεί σε μικρότερο όφελος στη συνέχεια, «σε μια τέτοια περίπτωση η Ελλάδα θα ωφεληθεί από την αύξηση των εξαγωγών της και θα μπορέσει να διαχειριστεί καλύτερα το κόστος των αυξανόμενων τότε επιτοκίων». Ο κ. Αντερσον επισημαίνει ότι, αντί του περίπου 4% που υπολόγισε το ΔΝΤ τα επιτόκια, «θα πρέπει να υποχωρήσουν στο 1,7% για πιστώσεις από τον EFSF που δεν σχετίζονται με την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, όπως και για τα 52,9 δισ. που έδωσε η Ευρώπη στο πλαίσιο του πρώτου Μνημονίου».

Εάν τα επιτόκια παραμείνουν μέχρι και το 2015 στα σημερινά επίπεδα, ο τόκος προς τον EFSF για δάνεια

σφοδρού μέσου. Σχετικές κρούσεις για τη σημασία της αποτελεσματικής υλοποίησης όσων έχουν συμφωνηθεί φαίνεται να έχουν γίνει και στον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά από Ευρωπαίους ομολόγους του, εν όψει του πιθανολογούμενου ανασχηματισμού.

Εκτον, παρά τις φωνές που ακούστηκαν τις προηγούμενες ημέρες, επίσημη θέση όλων σχεδόν των κρατών-μελών της Ευρωζώνης παρέμενε έως και την Παρασκευή ότι «κούρεμα» στα διακρατικά χρέη της Ελλάδας δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό στην παρούσα φάση. Ως εκ τούτου, πρόθεση της Ευρωζώνης είναι να πειστεί το ΔΝΤ να συνανείσει σε κάποια «ενδιάμεση» λύση για το χρηματοδοτικό κενό και τη βιωσιμότητα του χρέους, μέχρι το 2014. Εντούτοις, δεν είναι βέβαιο ότι το ταμείο θα υποχωρήσει αυτή τη φορά.

Τέλος, σύμφωνα με διαβεβαιώσεις έμπειρων αξιωματούχων, η Ευρώπη έχει «ποντάρει τα ρέστα της» στην κυβέρνηση Σαμαρά. Ελπίζει δε ότι η καταβολή ενός μεγάλου ποσού (πέραν της δόσης των 31,5 δισ.) θα συνδράμει στην υποχώρηση της αβεβαιότητας, πείθοντας τις αγορές ότι η έκθεση της Ευρωζώνης στην Ελλάδα είναι πολύ μεγάλη πια για να εγκαταλειφθεί η χώ-

ρα. Ετσι, το κλίμα θα βελτιωθεί και θα «δοθεί η ευκαιρία στην εσωτερική υποτίμηση να δουλέψει». Σύμφωνα με εκτιμήσεις της τρόικας, οι βασικές υποθέσεις εργασίας του προγράμματος είναι πλέον τόσο συντηρητικές και απαισιόδοξες, ώστε τα πράγματα θα μπορούσαν να εξελιχθούν πολύ καλύτερα. Αλλωστε, η εκταμίευση ενός μεγάλου ποσού συμφέρει, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, και τη γερμανική κυβέρνηση, η οποία θα ήθελε να αποφύγει τις πολλές ψηφοφορίες στη Βουλή και να εγκρίνει τα προϋπολογισμένα για την Ελλάδα ποσά σε όσο το δυνατόν πιο ασφαλή χρονική απόσταση από τις επόμενες εκλογές. Από την άλλη πλευρά, όμως, όσο περισσότερα χρήματα εκταμιευθούν τόσο στενότερα θα είναι τα μέσα πίεσης προς την Αθήνα. Εξ ου και στο Eurogroup της Τρίτης θα αναζητηθεί μία «χρυσή τομή». Στη συνέχεια, θα χρειαστεί πε-ρίπου μία εβδομάδα με δέκα μέρες για να εγκριθούν οι αποφάσεις από τα εθνικά κοινοβούλια της Ευρωζώνης και το Eurogroup θα συνέλθει εκ νέου (είτε στην τακτική του συνεδρίαση είτε μέσω τηλεδιάσκεψης), ώστε να δώσει το πράσινο φως για την εκταμίευση της επόμενης δόσης.

Γιατί η Γερμανία δεν συζητά καν τη λύση του OSI

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Μια λύση που θα αντιμετωπίζει, προσωρινά έστω, μέχρι τις ομοσπονδιακές εκλογές το φθινόπωρο του 2013, το πρόβλημα χρηματοδότησης της Ελλάδας, αναζητά εναγωνίως το Βερολίνο. Μια λύση, προϊόν δημιουργικής λογιστικής, όμως, που δεν θα εκθέτει εκ νέου τη γερμανική κυβέρνηση στα μάτια των Γερμανών φορολογουμένων ότι αθετεί τη δεσμευσή της πως δεν θα εισρεύσει ούτε ένα ευρώ παραπάνω στα ελληνικά ταμεία. Υπό αυτό το πρίσμα ένα νέο «κούρεμα» έχει εκ προοιμίου αποκλειστεί και ο υπουργός Οικονομικών της χώρας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, άφησε αυτήν την εβδομάδα ανοικτό το ενδεχόμενο να υπάρξει κάποια για την Ελλάδα.

Μεταξύ των εναλλακτικών που συζητούνται στην επιτροπή προϋπολογισμού της γερμανικής Βουλής είναι η επαναγορά των ομολόγων από την Ελλάδα, ο μπεντισμός των επιτοκίων, ακόμη και η αρκετά προωθημένη ιδέα της επιστροφής των χρημάτων που έχει κερδίσει η Γερμανία από τους τόκους των δανείων προς την Ελλάδα. Σύμφωνα, άλλωστε, με δημοσιεύματα της εφημερίδας Handelsblatt και ανταποκρίσεις του πρακτορείου Ρόιτερς, αρχικά οι προσπάθειες θα επικεντρωθούν στην κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού ύψους 13,5 δισ. ευρώ, που θα προκύψει ως το 2014.

«Εγώ προσωπικά θεωρώ σωστό ένα νέο “κούρεμα”», λέει στην «Κ» ο γνωστός Γερμανός δημοσιογράφος του περιοδικού Stern, Χανς Ούλριχ Γιόργκες, ο οποίος πιστεύει ότι σε τελική ανάλυση ένα haircut θα συνέφερε πολύ περισσότερο τη Γερμανία και την Ευρώπη, αφού έτσι θα μπορούσε να εξυγανθεί οριστικά η κατάσταση. Σπεύδει, πάντως, να αποδώσει σε κινεζικό δάκτυλο τις επιφυλάξεις του Βερολίνου: «Πίσω από τους γερμανικούς διαταγμούς βρίσκεται, κατά τη γνώμη μου, η ευαισθησία προς την Κίνα. Η κινεζική ηγεσία, με δεδομένο ότι η χώρα διαθέτει ακόμη ελληνικά ομόλογα, έχει ξεκαθαρίσει ότι δεν θέλει να χάσει άλλα χρήματα στην Ελλάδα», καταλήγει ο κύριος Γιόργκες.

«Ναι, υπάρχει πολιτική αντίδραση στη Γερμανία εναντίον αυτού που χαρακτηρίζεται “τρίτο πακέτο” για την Ελλάδα. Το γεγονός ότι επίκεινται εκλογές τον Σεπτέμβριο του 2013 καθιστά ιδιαίτερα δυσχερή την προσπάθεια της καγκελαρίου Μέρκελ να “πουλήσει” μια τόσο αντιδημοφιλή απόφαση στο εκλογικό της σώμα. Οσον αφορά ενδεχόμενο “κούρεμα” θα έπρεπε να αφορά και το ελληνικό χρέος που διαθέτει η ΕΚΤ, η οποία διατάζει να δημιουργήσει ένα τέτοιο προηγούμενο», λέει στην «Κ» ο Αμερικανός καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ, Μπάρι Αϊχενγκριν.

Μιλώντας στην «Κ» ο Γερμανός ευρωβουλευτής των Ελευθέρων Δημοκρατών, του FDP, Γιόργος Χατζημαρκάκης, επαναφέρει στο τραπέζι την ιδέα της επιστροφής των κερδών που αποκόμισε η Γερμανία από την ελληνική κρίση χρέους. «Η Γερμανία έχει επωφεληθεί από την οικονομική κρίση της Ελλάδας, καθώς έχει κερδίσει τα τελευταία δύομισι χρόνια περίπου 78-80 δισ. ευρώ. Τα κέρδη που έχει αποκομίσει η Γερμανία είναι τεράστια», εξηγεί και συμπληρώνει: «Ηρθε η στιγμή που η Γερμανία πρέπει να καταλάβει ότι δεν μπορεί να επωφελεστεί πλέον από την οικονομική κρίση στην Ελλάδα». Ο κ. Χατζημαρκάκης αποκαλύπτει ότι ο βουλευτής του FDP, Γιούργκεν Κόπελιν, που ειδικεύεται σε θέματα προϋπολογισμού, φέρεται να έχει συζητήσει την πρόταση με άλλους συναδέλφους. «Εχουν αρχίσει να προετοιμάζουν τη γερμανική κοινή γνώμη για το νέο “μεταμφιεσμένο κούρεμα”», εκτιμά ο Γερμανός ευρωβουλευτής. Οι Γερμανοί πολιτικοί θέλουν να διασώσουν το κύρος τους και να μην παραδεχθούν ότι θα αναγκαστούν να αναβάλουν το χέρι στην τσέπη για την Ελλάδα, ειδικά ενόψει της κρίσιμης αναμετρήσης του 2013.

Στο μεταξύ προβληματισμό προκαλεί στο Βερολίνο η διαμάχη με το ΔΝΤ και η συζήτηση περί εξόδου του Ταμείου από τη βοήθεια προς την Ελλάδα. Σε δηλώσεις του προς τη Handelsblatt, ο Γιούργκ Ούβε Χαν, υπουργός Ευρώπης στην Εσοπ, εξέφρασε την Πέμπτη την ανησυχία του για ένα τέτοιο ενδεχόμενο καθώς οι εταίροι θα ελάμβαναν το μήνυμα ότι δεν μπορούν πλέον να εμποτευτούν τις δεσμεύσεις της Ελλάδας. «Ο κ. Χαν ξέρει καλά την κατάσταση στη Φρανκφούρτη», εξηγεί ο κ. Χατζημαρκάκης. «Προφανώς φοβάται μια μαζική εκροή κεφαλαίων από τη Φρανκφούρτη με προορισμό το Λονδίνο για παράδειγμα, σε περίπτωση οριστικής ρήξης με το ΔΝΤ», προσθέτει.

Γιατί Λαγκάρντ, Τόμσεν θέλουν το «κούρεμα»

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Αποφασισμένη να μην υποχωρήσει στη διελκυστίνδα με το Βερολίνο και να επιμείνει υπέρ της λύσης «τολμών» αποφάσεων που θα διασφαλίζουν πραγματικά και σε βάθος χρόνου, όχι εικονικά και βραχυπρόθεσμα, τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους, εμφανίζεται η γενική διευθύντρια του ΔΝΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, και με αυτό το πνεύμα θα προσέλθει στη μεθαυριανή συνεδρίαση του Eurogroup.

Η κ. Λαγκάρντ και ο επικεφαλής του ελληνικού προγράμματος, Πόουλ Τόμσεν, επιμένουν ότι το χρέος της Ελλάδας δεν πρέπει να υπερβαίνει το 120% του ΑΕΠ το 2020 και ότι πως το μείγμα που θα επιλεγεί για τη διαχείριση της κατάστασης πρέπει να περιλαμβάνει και «κούρεμα» των δανείων που έχουν παράσχει στην Ελλάδα οι χώρες και οι θεσμοί της Ευρωζώνης. Στην προσέγγιση αυτή βρήκαν τα τελευταία είκοσιτετράωρα απρόσμενο σύμμαχο τον πρόεδρο της Bundesbank, Νεβς Βάιντμαν, ο οποίος εκτίμησε ότι «παραμένει ανοικτό το ερώτημα αν θα προκύψει η ανάγκη για κούρεμα του χρέους». Ο Γερμανός κεντρικός τραπεζίτης ουσιαστικά αναγνώρισε ότι για να ανακτήσει η Ελλάδα πρόσβαση στις αγορές θα

χρειαστεί διαγραφή χρέους, έστω και αν εξέφρασε την προτίμησή του να γίνει αυτό «στο τέλος, μετά την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων», ως επιβράβευση της αξιοπιστίας και της αποτελεσματικότητας της Αθήνας. Σε ανάλογο πνεύμα άλλο ένα μέλος του Δ.Σ. της Ευρ. Κεντρικής Τράπεζας, ο Βέλγος Λικ Κόεν, δήλωσε επίσης για πρώτη φορά ότι η επίλυση των προβλημάτων της Ελλάδας θα πρέπει να περιλαμβάνει και διαγραφή μέρους του χρέους της.

Υπό την πίεση των μελών του Εκτελεστικού Συμβουλίου του ΔΝΤ που δεν εκπροσωπούν χώρες της Ευρωζώνης, συμπεριλαμβανομένων και των ΗΠΑ, τα οποία θεωρούν ότι η συνεχιζόμενη κρίση στην Ευρωζώνη απειλεί τη σταθερότητα όχι μόνο της ευρωπαϊκής, αλλά της παγκόσμιας οικονομίας, η κ. Λαγκάρντ θα καλέσει ουσιαστικά το Βερολίνο να μην εγκλωβισθεί στους πολιτικούς υπολογισμούς, αλλά να αντιμετωπίσει ευθέως την οικονομική πραγματικότητα. «Δεν μπορούμε να περιμένουμε μέχρι τις γερμανικές εκλογές σε δέκα μήνες» τονίζουν αρμόδιοι αξιωματούχοι, που αναγνωρίζουν τις πολιτικές δυσκολίες που ανακύπτουν καθώς η Γερμανία είναι ο μεγαλύτερος δανειστής της Ελλάδας και σε περίπτωση ενός «γενναίου» κουρέματος θα απολέσει έως και 18 δισ. ευρώ, αλλά απευθύνουν να προειδοποιήσουν ότι εάν δεν γίνουν έγκαιρα οι αναγκαίες κινήσεις και η Ελλάδα καταρρεύσει, η Γερμανία θα χάσει πολύ περισσότερα. Ο εκπρόσωπος του ταμείου, Μπίλ Μέρι, διευκρίνισε ευθέως ότι το «ελληνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο συμφέρον είναι το χρέος της Ελλάδας να καταστεί βιώσιμο».

Στο ΔΝΤ τονίζουν ότι «βρισκόμαστε στην πλέον κρίσιμη καμπή και δεν υπάρχουν περιθώρια για αναβολές και προσωρινές λύσεις, οι οποίες κατά το πρόσφατο παρελθόν έχει αποδείξει ότι δεν πείθουν τις αγορές». Σε ιδιωτικές συζητήσεις καλούν, δε, το Βερολίνο να αντιληφθεί τους πολιτικούς και κοινωνικούς κινδύνους που δημιουργεί η αίσθη-ση ότι η Γερμανία κερδίζει από την κοινή προσπάθεια των Ελλήνων.

Από την πλευρά τους, πάντως, απορρίπτουν την πρόταση για μείωση ή και μπεντισμό των επιτοκίων στα δάνεια που έχει δώσει το ΔΝΤ, την οποία κατέθεσε σε συνέντευξή του στην «Κ» και ο επικεφαλής του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου, Τσαρλς Νταλάρα, με το επιχείρημα ότι αυτό γίνεται μόνο για μια πολύ φτωχκή χώρα, ενώ η Ελλάδα με βάση το κατά κεφαλήν εισόδημα θεωρείται πλούσια.

Αξιωματικοί του ταμείου τονίζουν ότι δεν εξετάζουν το ενδεχόμενο να αποσυρθούν από την κοινή προσπάθεια στο πλαίσιο της τρόικας. Παρότι η συνεισφορά του ταμείου αποτελεί μικρό ποσοστό της συνολικής χρηματοδότησης, ενδεχόμενη απόσυρσή του θα είχε πολλαπλασιαστικά αρνητικές επιπτώσεις. Πάντως, σε ανάλυσή της η Merrill Lynch εκτιμά ότι «σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμφωνία της τρόικας, το ΔΝΤ μπορεί να διακόψει προσωρινά τη συμμετοχή του στη χρηματοδότηση ενώ θα συνεχίζονται οι διαβουλεύσεις. Το σενάριο αυτό θα είναι αρνητικό για τις αγορές, αλλά σε κάθε περίπτωση θα αποτελούσαν αναπάντεχες εξελίξεις στην Ελλάδα».

Στο ταμείο επισημαίνουν δεικνικά ότι πρέπει «να σταματήσουμε να υποδυόμαστε και να αρχίσουμε να δίνουμε στους Έλληνες, αλλά και στους επενδυτές λόγω να πιστεύουν στην τελική επιτυχία του προγράμματος».

Το Βερολίνο πάντως δεν αποκλείει μια δραστική παρέμβαση στον τομέα των επιτοκίων δανεισμού.